

→ Якщо позовну заяву подано особами, які діють на захист прав, свобод та інтересів іншої особи, у заяві повинні бути зазначені підстави такого звернення.

Позовну заяву, скаргу, клопотання чи будь-який інший документ можна подати до суду:

→ Поштою, відправивши документи цінним листом із описом вкладення або рекомендованим листом. Слід зберегти квитанцію, що підтверджує поштове відправлення.

Увага! Днем вчинення відповідної дії вважається день здачі документа на пошту, який визначається за поштовим штемпелем, а не в день надходження листа до суду.

→ Можна подати документи особисто через канцелярію суду у робочий час працівнику апарату суду, який веде прийом та реєстрацію вхідної кореспонденції. При собі необхідно мати паспорт або інший документ, який посвідчує особу, та довіреність, якщо документи подає представник позивача.

Рекомендується мати з собою копію документа, який подається, і попросити працівника апарату суду засвідчити його отримання штампом із датою одержання та реєстраційним номером.

Якщо оформлена позовна заява не враховує якоїсь із вимог, зазначених вище, суд своєю ухвалою може залишити її без руху, вказавши на наявні недоліки, та запропонує усунути їх у встановлений судом строк (строк не може перевищувати п'яти днів з дня отримання позивачем ухвали). Позивач отримує таку ухвалу поштою.

Якщо позивач своєчасно виправить помилки, тоді вважатиметься, що позовна заява подана тоді, коли вона вперше надійшла до суду чи була відправлена поштою (це може мати важливе значення для того, щоб правильно визначити, чи не пропущено строк позовної давності).

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Програма безоплатної правової допомоги www.legalaid.gov.ua

Портал судова влада України www.court.gov.ua

Законодавство України www.rada.gov.ua

Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ www.sc.gov.ua

Верховний Суд України www.scourt.gov.ua

Єдиний державний реєстр судових рішень www.reyestr.court.gov.ua

Пам'ятайте, перед вчиненням будь-яких значущих юридичних дій варто отримати консультацію юриста.
Оновлено станом на 31.01.2016

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту «Справедливе правосуддя».

ЯК ПОДАТИ ЦИВІЛЬНИЙ ПОЗОВ ДО СУДУ?

Кожен, хто планує звернення до суду, має дізнатися у юриста, у якому саме суді слід розпочати провадження.

СУДИ, ЩО РОЗГЛЯДАЮТЬ СПРАВИ ЗА ПРАВИЛАМИ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

місцеві загальні суди (районні; районні у містах; міські; міськрайонні)

апеляційні загальні суди (областей; м. Києва)

Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних і кримінальних справ

Верховний Суд України

Цивільний процесуальний кодекс України визначає правила підсудності. За загальним правилом цивільні позови слід подавати за місцем знаходження відповідача. Законом в окремих категоріях справ встановлено спеціальні правила підсудності – за місцем перебування позивача (про стягнення аліментів, про поновлення на роботі тощо) або за місцем знаходження майна (спадкові справи).

ХТО МОЖЕ ЗВЕРНУТИСЯ ДО СУДУ В ЦИВІЛЬНІЙ СПРАВІ?

Кожна особа має право звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів (ч. 1 ст. 3 Цивільного процесуального кодексу України).

ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ

Для звернення до суду існують строки позовної давності. За загальним правилом, це три роки. Для окремих видів вимог законом може встановлюватися спеціальна позовна давність – скорочена (один рік) або більш тривала (п'ять чи десять років). Перебіг позовної давності починається від дня, коли особа дізналася або могла дізнатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила (ст. 257, ч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України).

Для того, щоб передати спір з майновими вимогами на розгляд суду, слід визначити ціну позову і сплатити судовий збір за ставкою, встановленою Законом України «Про судовий збір».

Законом визначені категорії осіб або справ, які звільнені від сплати судового збору. Дізнайтеся про це більше.

ЗМІСТ ПОЗОВНОЇ ЗАЯВИ

Відомості, що повинні міститися у позовній заяві:

- найменування суду, до якого подається заява, наприклад: «Залізничний районний суд міста Львова»;
- прізвище, ім'я, по-батькові позивача, а також ім'я представника позивача, якщо позовна заява подається представником, наприклад, «Петренко Петро Петрович»;
- місце проживання або місцезнаходження позивача, поштовий індекс, номер засобів телефонного зв'язку, наприклад: «01111, м. Київ, пр. Героїв Сталінграду, буд. 111, кв. 11; тел. (044) 111-11-11»;
- місце проживання або місцезнаходження представника позивача, поштовий індекс, номери засобів зв'язку (телефону), якщо позовна заява подається представником;
- ім'я (найменування) відповідача, наприклад, «товариство з обмеженою відповідальністю «111»»;
- місце проживання або місцезнаходження відповідача, поштовий індекс, номери засобів зв'язку, якщо такі відомі;
- ціна позову щодо вимог майнового характеру;

УВАГА! ціна позову – це виражена в грошових одиницях вартість майна або сума грошей, стосовно яких позивач пред'являє вимоги до відповідача.

- назва документа – «позовна заява»;
- виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги, тобто опис ситуації, що призвела до подання позову; наприклад:

«23 лютого 2016 року я, Петренко Петро Петрович, уклав з Козаком Іваном Івановичем договір на виконання ремонтних робіт у моїй квартирі, копія якого додається. Станом на сьогоднішній день І.І. Козак не виконав жодних робіт на виконання вищезазначеного договору...»;

- зазначення доказів, що підтверджують кожну обставину, якою позивач обґрунтовує свої вимоги, зокрема копії документів тощо;
- зміст позовних вимог, тобто те, що позивач просить суд вчинити щодо спору/відповідача (задовольнити позов і стягнути з відповідача певну суму або визначити порядок користування будинком або передати дитину на виховання батькові тощо);
- перелік документів, що додаються до заяви;
- дата підписання позовної заяви та підпис позивача.

ДОКУМЕНТИ, ЯКІ ДОДАЮТЬСЯ ДО ПОЗОВНОЇ ЗАЯВИ

- оригінали квитанцій/платіжних доручень, що підтверджують сплату судового збору
- копія довіреності або іншого документу, що підтверджує повноваження представника, якщо позовна заява подається представником
- копії позовної заяви та копії всіх документів, що додаються до неї, відповідно до кількості відповідачів і третіх осіб.